

Fatma Sümeyye DÜVEN
Araştırma Görevlisi

**HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNU'NDA
TAHKİM İLK İTİRAZI**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM TAHKİM YOLU HAKKINDA GENEL BİLGİLER VE TAHKİM İTİRAZINA İLİŞKİN HUKUKİ DÜZENLEMELER

I. Tahkim ve Tahkim İtirazının Teorik Çerçevesi	9
A. Tahkim Kavramı	9
B. Tahkim Sözleşmesinin Hukuki Niteliği	19
1. Maddi Hukuk Sözleşmesi Görüşü	19
2. Usûl Sözleşmesi Görüşü	22
3. Karma Nitelikte Sözleşme Görüşü	29
C. Tahkim Sözleşmesinin Tarafların Hukuki Durumuna Etkisi	31
D. Tahkim İtirazı Kavramı	33
II. Tahkim İtirazının Türk Hukukundaki Düzenlenişi	39
A. Mülga 1086 sayılı HUMK'nun Tahkime ve Tahkim İtirazına İlişkin Hükümleri	40
B. 6100 sayılı HMK'nın Tahkim ve Tahkim İtirazına İlişkin Hükümleri ve Uygulama Yönleri	44
1. Zaman Bakımından Uygulanma	44
2. Kapsam Bakımından Uygulanma	49
3. Yer Bakımından Uygulanma	57
C. 4686 sayılı MTK'da Tahkim ve Tahkim İtirazına İlişkin Düzenlemeler	60

III. Tahkim İtirazının İlgili Uluslararası Kodlardaki Düzenlenişi.....	67
A. 1958 Tarihli Yabancı Hakem Kararlarının Tanıma ve Tenfizine İlişkin New York Antlaşması'nın Tahkim ve Tahkim İtirazına Dair Hükümleri	67
B. 1961 tarihli Milletlerarası Ticari Tahkime İlişkin Avrupa (Cenevre) Konvansiyonu'nun Tahkim ve Tahkim İtirazına Dair Hükümleri	72
C. Milletlerarası Tahkim Hakkında UNCITRAL Model Kanunu'nun Tahkim ve Tahkime İlişkin Düzenleme Önerileri	75

İKİNCİ BÖLÜM

TAHKİM İTİRAZININ İLERİ SÜRÜLMESİ VE İNCELENİŞİ

I. Tahkim İtirazının İleri Sürülmesi	77
II. Tahkim İtirazının İncelenmesi.....	90
A. Tahkim İtirazının İncelenme Usûlü	90
B. Tahkim İtirazının İncelenme Şekli.....	94
1. Kompetenz-Kompetenz Prensibi (Yetkiye Hüküm Yetkisi)	95
a. Model Kanun ve Uluslararası Sözleşmelerdeki Yeri.....	98
b. Fransız Hukukundaki Yeri	102
c. Alman Hukukundaki Yeri	103
d. İsviçre Hukukundaki Yeri	105
e. İngiliz Hukukundaki Yeri	106
f. Türk Hukukundaki Yeri.....	109
2. Prima Facie ve Tam İnceleme Görüşleri.....	115
C. Tahkim İtirazının İncelenme Kapsamı.....	126
1. Tahkim Sözleşmesinin Hükümsüz Olup Olmadığı.....	126
a. Tahkim Sözleşmesinin Unsurları ve Ayrılabilirliği	127
(1) Tahkim Sözleşmesinin Karakteristik Unsurları.....	127
(i) Tarafların Tahkim İradesi.....	129
(ii) Belirli Bir Hukuki İlişki ve Uyuşmazlığa Atıf.....	134

(2) Ayrılabilirlik Prensibi /Tahkim Sözleşmesinin Bağımsızlığı Prensibi.....	136
b. Tahkim Sözleşmesinin Hükümsüz Olması	141
(1) Tahkim Sözleşmesinin Şekli Geçerliliği.....	141
(2) Tahkim Sözleşmesinin Maddi Geçerliliği.....	159
(a) Tahkim Sözleşmesinin Taraflar Yönünden Maddi Geçerliliği.....	159
(i) Tarafların İradeleri Yönünden.....	159
(ii) Tarafların Ehliyeti Yönünden.....	168
(b) Tahkim Sözleşmesinin Konu Bakımından Geçerliliği.....	170
(i) Tahkime Elverişlilik Yönünden	171
(ii) Tahkim Sözleşmesinin İçeriği Yönünden	199
(iii) Diğer Emredici Hükümlere Aykırılık	200
2. Tahkim Sözleşmesinin Etkisiz Olması	207
3. Tahkim Sözleşmesinin Uygulanmasının İmkânsız Olması....	212
a. Patolojik Tahkim Sözleşmeleri	213
b. İsmen Tayin Edilen Hakemin Ölmesi veya Görevi Yerine Getiremeyecek Olması	217
c. Tahkim Yerinde Tahkimin İcra Edilemeyecek Olması	219
d. Tahkim Sözleşmesinin Basamaklı Olması.....	219

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TAHKİM İTİRAZININ KARARA BAĞLANMASI VE SONUÇLARI

I. Tahkim İtirazı Hakkında Verilebilecek Kararlar	225
A. Tahkim İtirazının Kabulü ve Davanın Usûlden Reddi Kararı	229
B. Tahkim İtirazının Reddi ve Yargılamanın Devamı Kararı	236
C. Tahkim İtirazı ile Eş Zamanlı Hakem Yetki İtirazı (Paralel Davalar) Hakkında Verilen Kararlar	238
II. Tahkim İtirazı Neticesinde Verilen Karara Karşı Başvuru Yolları	247
III. Tahkim İtirazına Dair Mahkeme Kararının Hukuki Etkileri	248

A. Tahkim İtirazının Kabulü ve Usûli Red Kararı Yönünden.....	249
B. Tahkim İtirazının Reddi Ara Kararı Yönünden.....	254
SONUÇ.....	259
KAYNAKÇA.....	263